

ג' דפורענותא, וז' דנחמתא

A Trio of Catastrophe and a Septet of Consolation

ספר אבודרהם סדר הפרשיות וההפטרות

ואמרינן בפסיקתא (עי' תוס' מגילה לא, א) מבראשית ועד שבעה עשר בתמוז מפטירין לענין הפרשיות **דומה לדומה**. משם ואילך הכל לפי הזמן ולפי המאורע: תלת דפורענותא, ושבע דנחמתא, ותרת דתיובתא.

The [Midrash] P'sikta records that from B'reishit through 17 Tamuz the Haftarah is matched to the parashah "like to like." From thereon in, [the choice] depends on the time and the event: a trio of catastrophe, a septet of consolation, and a duo of penitence.

תלמוד בבלי מסכת מגילה דף לא עמוד ב

ראש חדש אב שחל להיות בשבת מפטירין "חדשיכם ומועדיכם שנאה נפשי היו עלי לטרח."

If the new moon of Ab falls on a Sabbath the haftarah is [the passage with the verse] 'Your new moons and your appointed seasons my soul hates, they are a burden unto me' (Isaiah 1).

תוספות מסכת מגילה דף לא עמוד ב

ואין אנו עושין כן אלא מפטיר בירמיה (ב) שמעו דבר ה' ובשבת שלפני ט"ב חזון ישעיהו והטעם לפי שאנו נוהגין על פי הפסיקתא לומר ג' דפורענותא קודם תשעה באב...

רַחֵם עַל צִיּוֹן כִּי הִיא בֵּית חַיֵּינוּ, וְלַעֲלוּבַת נַפְשֵׁי תוֹשִׁיעַ בְּמַהֲרָה
בְּיַמֵּינוּ. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, מְשַׁמֵּחַ צִיּוֹן בְּבִנְיָהּ.

שְׂמַחְנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּאֵלֵיהוּ הַנְּבִיאַ עֲבַדְךָ, וּבַמְּלָכוֹת בֵּית
דָּוִד מְשִׁיחְךָ, בְּמַהֲרָה יָבֹא וַיַּגֵּל לַבָּנוּ. עַל פְּסָאוֹ לֹא יֵשֵׁב זָר,
וְלֹא יִנְחָלוּ עוֹד אַחֵרִים אֶת כְּבוֹדוֹ, כִּי בְשֵׁם קֹדֶשְׁךָ נִשְׁבַּעְתָּ לוֹ
שֶׁלֹּא יִכָּבֵה נֵרוֹ לְעוֹלָם וָעֶד. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, מִגֵּן דָּוִד.

רַחֵם Have compassion on Zion for it is the source of our life, and save the one grieved in spirit swiftly in our days. Blessed are You, LORD, who makes Zion rejoice in her children.

שְׂמַחְנוּ Grant us joy, LORD our God, through Elijah the prophet Your servant, and through the kingdom of the house of David Your anointed – may he soon come and make our hearts glad. May no stranger sit on his throne, and may others not continue to inherit his glory, for You promised him by Your holy name that his light would never be extinguished. Blessed are You, LORD, Shield of David.

תלמוד בבלי מסכת בבא בתרא דף יד עמוד ב

מכדי ישעיה קדים מירמיה ויחזקאל, ליקדמיה לישעיה ברישא! כיון דמלכים סופיה חורבנא וירמיה כוליה חורבנא, ויחזקאל רישיה חורבנא וסיפיה נחמתא, וישעיה כוליה נחמתא, סמכינן חורבנא לחורבנא ונחמתא לנחמתא.

Isaiah was prior to Jeremiah and Ezekiel. Then why should not Isaiah be placed first? — Because the Book of Kings ends with a record of destruction and Jeremiah speaks throughout of destruction and Ezekiel commences with destruction and ends with consolation and Isaiah is full of consolation; therefore, we put destruction next to destruction and consolation next to consolation.

רמב"ם הל' תפילה יג:יט

נְהַגוּ הָעָם לְהִיּוֹת מִפְּטִירֵי קֶדֶם תְּשֻׁעָה בְּאָב בְּשִׁלֹּשׁ שַׁבָּתוֹת בְּדַבְּרֵי תוֹכָחוֹת. שַׁבָּת רֵאשׁוֹנָה מִפְּטִירֵי בְּיִרְמְיָהוּ אִ א (דַּבְּרֵי יִרְמְיָהוּ. שְׁנֵיָהּ) ישעיה א א ("חֲזוֹן יִשְׁעִיָהוּ". שְׁלִישִׁית) ישעיה א כא ("אֵיכָה הִיְתָה לְזוֹנָה". וְכֵן שַׁבָּת שְׂאֲחֵר תְּשֻׁעָה בְּאָב מִפְּטִירֵי) ישעיה מ א ("נַחֲמוּ נַחֲמוּ עַמִּי". וּמְנַהֵג פְּשׁוּט בְּעִירָנוּ לְהִיּוֹת מִפְּטִירֵי בְּנַחֲמוֹת יִשְׁעִיָהוּ מֵאַחַר תְּשֻׁעָה בְּאָב עַד רֵאשׁ הַשָּׁנָה. וְשַׁבָּת שְׁבִין רֵאשׁ הַשָּׁנָה וַיּוֹם הַכְּפוּרִים מִפְּטִירֵי) הושע יד ב ("שׁוּבָה יִשְׂרָאֵל":

The people have the custom of reading on the three Sabbaths before the Ninth of Ab, as lessons from the Prophets, passages of an admonitory character. On the first of these Sabbaths, the lesson from the Prophets is the section beginning, "The words of Jeremiah" ([Jeremiah 1:1-2:3](#)). On the second Sabbath, that beginning, "The vision of Isaiah" ([Isaiah 1:1-20](#)). On the third Sabbath, that beginning, "How is the faithful city become a harlot" (ibid. 1:21-2:4). **Ashkenazi custom is to read respectively on these Sabbaths before the Ninth of Ab, [Jeremiah 1:1-2:3](#), 2:4-28 and [Isaiah 1:1-27](#).* On the Sabbath after the Ninth of Ab, the lesson from the Prophets is the section beginning, "Comfort ye, comfort ye, my people" ([Isaiah 40:1-26](#)). It is the general custom in our city to read comforting messages from Isaiah as the lessons from the Prophets on the Sabbaths after the Ninth of Ab till the New Year. On the Sabbath between the New Year and the Day of Atonement, the lesson from the Prophets is the section beginning "Return O Israel" ([Hosea 14:2-10](#)).

Professor Ezra Zion Melamed (פרקי הלכה ומנהג) suggested that the "catastrophic trio" is an originally Palestinian custom that entered into the Babylonian tradition and replaced the thematic haftarot of those three parashiyot.